

Коментар казенного підприємства «Морська пошуково-рятувальна служба»

щодо звіту про базове відстеження результативності наказу Міністерства інфраструктури України від 27.12.2017 № 474.

Міністерство інфраструктури України провело базове відстеження результативності наказу від 27.12.2017 № 474 «Про зниження ставок портових зборів» та прийшло до висновку, що впровадження знижувального коефіцієнту 0,8 до ставок портових зборів, передбачених Наказом № 474, не стало інструментом очікуваного підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних виробників та морських портів, засобом залучення додаткових обсягів вантажопотоків, позитивного ефекту у вигляді зростання бюджетних відрахувань, а лише спричинило зменшення суми коштів, отриманих від портових зборів.

Аналіз структури та обсягів вантажопотоку, які надані до відстеження результативності наказу Міністерства інфраструктури України від 27.12.2017 № 474 «Про зниження ставок портових зборів», показує майже незмінність загальних об'ємів експортних вантажів та незначне (7,8%) підвищення вантажообігу імпорту. Об'єми вантажопотоку вказують, що в умовах поточного економічного стану держави фактор розміру ставок портових зборів не є першорядним. Тому, було перебільшенням очікування Мінінфраструктури, що ставки портових зборів впливають на привабливість і конкурентоспроможність вітчизняних морських портів та українських виробників на міжнародних ринках товарів та послуг. Зменшення ставок портових зборів призвело лише до відповідного збільшення прибутку судновласників.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 158 «Про відновлення єдиної системи пошуку та рятування на морі» ДП «АМПУ» фінансуються заходи з функціонування та розвитку системи пошуку і рятування в морському пошуково-рятувальному районі шляхом перерахування коштів у розмірі 10 % корабельного збору казенному підприємству «Морська пошуково-рятувальна служба» (далі – КП «МПРС»). Зниження портових зборів відповідно до Наказу № 474 призвело у 2018 році до зменшення цільового фінансування КП «МПРС» на 55,3 млн грн.

У 2019 році також прогнозується недофінансування національної системи пошуку та рятування на рівні 2018 року (55 млн. грн.), що унеможливило виконання Стратегічного плану розвитку КП «МПРС» на 2017-2021 роки, який затверджений наказом МІУ № 419 від 30.11.2017 року та ставить під загрозу виконання у повному обсязі одного з основних напрямів реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р «Безпечний для суспільства, екологічно чистий та енергоефективний транспорт».

Слід зазначити, що передбачений Національною транспортною стратегією розвиток берегової інфраструктури Глобальної морської системи зв'язку у разі лиха та для забезпечення безпеки (ГМЗЛБ), є обов'язком України відповідно до Міжнародної конвенції про охорону людського життя на морі 1974 року (SOLAS 74) та найважливішим чинником забезпечення мореплавства в акваторії Чорного і Азовського морів.

Відповідно до Міжнародної конвенції про пошук і рятування на морі 1979 року (SAR 79) і SOLAS 74 надання мореплавцям послуг пошуково-рятувальними службами та національною мережею ГМЗЛБ здійснюється безоплатно. Фінансування виконання цих публічних міжнародних зобов'язань України, як прибережної держави, здійснюється виключно за рахунок портових зборів.

Зниження фінансування може призвести не тільки до невиконання Національної транспортної стратегії на період до 2030 року і зобов'язань України у частині розвитку національного сегменту ГМЗЛБ, але й до зниження ефективності здійснення пошуку і рятування на морі у морському пошуково-рятувальному районі України за конвенцією Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 року SAR 79.

Ратифікація Закону України № 1678 від 16.09.2014 Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом визначила важливі кроки дотримання стандартів якості до яких також належить ефективна система судноплавства кожної держави та виконання нею міжнародних зобов'язань у сфері судноплавства (стаття 411 Угоди). Пошук та рятування на морі є складовою загальної системи безпеки судноплавства, недофінансування та приділення недостатньої уваги до якої може призвести до негативних наслідків.